

GEMEENTE. SUPPLEMENT 11

[KERK OPBOUWENDE BEDIENING] GOEDE PLANNEN MAKEN

Introductie. De Kerk/Gemeente is bovenal een levend organisme dat bestaat uit mensen in wie Gods Geest woont. Deze gemeenschap behoort als een ordelijke organisatie te functioneren (1 Korintiërs 14:33,40). Daarom moeten christenen zaken als Plannen, Organiseren, Leiding geven en Evalueren (POLE) serieus nemen.

A. GOEDE PLANNEN

1. Bijbelse redenen om plannen te maken.

- Plannen maken leidt tot betere resultaten (Spreuken 21:5)
- Plannen maken leidt tot betere relaties met andere mensen (Spreuken 14:22)
- Plannen maken leidt tot een betere relatie met God (Jesaja 30:1-2)!

2. De vereisten om goede plannen te maken.

(1) Plannen maken vereist hard werken op de juiste tijd.

- Luie handen maken arm, ijverige handen brengen rijkdom. Een zoon die in de zomer oogst, is verstandig, slaapt hij in de oogsttijd, dan maakt hij zijn ouders te schande (Spreuken 10:4-5; 20:4; 28:19; 30:25).
- Beroem u niet op de dag van morgen, want u weet niet wat een dag kan baren (Spreuken 27:1).

(2) Plannen maken vereist goede adviseurs.

- Als er geen wijze raad is, komt een volk ten val, maar er komt verlossing door een veelheid van raadgevers (Spreuken 11:14).
- Plannen mislukken bij gebrek aan overleg, maar door de veelheid van raadgevers komt iets tot stand (Spreuken 15:22 NBG).
- Luister naar raad en neem vermaning aan, opdat u uiteindelijk wijs wordt (Spreuken 19:20).
- Plannen komen door overleg tot stand, voer daarom oorlog na rijp beraad (Spreuken 20:18).

(3) Plannen maken vereist gebed.

- Vertrouw je werk toe aan de Heer en je plannen zullen slagen (Spreuken 16:3, GNB).
- Bid en u zal gegeven worden; zoek en u zult vinden; klop, en er zal voor u opengedaan worden (Matteüs 7:7).
- U krijgt niet, omdat u niet bidt (Jakobus 4:2b)

(4) Plannen maken vereist onderwerping aan Gods soevereiniteit.

- De mens zoekt zijn weg, maar de Heer heeft hem bepaald (Spreuken 16:9, GNB).
- Er is soms een weg die iemand recht schijnt, maar het einde ervan zijn wegen van de dood (Spreuken 16:25).
- In het hart van de mens zijn veel plannen, maar de raad van de HEERE, die houdt stand (Spreuken 19:21).
- Een paard wordt gereedgemaakt voor de dag van de strijd, maar de overwinning is van de HEERE (Spreuken 21:31).

(5) Plannen maken vereist prioriteiten.

- Doe eerst je werk op het land, maak eerst je akker gereed (de echt belangrijke dingen, die niet kunnen wachten), bouw daarna pas je huis (de minder belangrijke dingen, die wel kunnen wachten) (Spreuken 24:27).
- Het hart van de wijze kent *tijd en wijze*. Want voor elk voornemen is er een *tijd en wijze* (Prediker 8:5b-6a, NBG)
- U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is dit: ‘ U zult uw naaste liefhebben als uzelf’. Er is geen ander gebod groter dan deze (Markus 12:30-31).

(6) Plannen maken vereist feiten verzamelen.

- Ik zag het, en nam het ter harte, ik nam het in mij op, en trok er lering uit (Spreuken 24:32).
- Het is Gods eer een zaak verborgen te houden, maar de eer van koningen een zaak te doorgronden (Spreuken 25:2)
- Zorg ervoor dat u uw schapen goed kent, richt uw hart op de kudde (Spreuken 27:23).
- Als er geen visioen is, raakt een volk losgeslagen, maar welzalig is hij die zich houdt aan de wet (Gods Woord) (Spreuken 29:18).

(7) Plannen maken vereist trouw.

- Wie een vijgenboom met zorg omringt, zal zijn vruchten eten, wie zorg heeft voor zijn heer, wordt door hem gerespecteerd (Spreuken 27:18).

(8) Plannen maken vereist orde.

- Als een land in opstand komt, werpen velen zich op als leider, slechts iemand met kennis en inzicht zorgt voor blijvende rust (orde) (Spreuken 28:2).
- “De sprinkhaan heeft geen koning, maar hij trekt gezamenlijk ordelijk op” (Spreuken 30:27).
- “Want God is geen God van wanorde, maar van vrede” (1 Korintiërs 14:33).
- “Laat alle dingen op een gepaste wijze en in goede orde gebeuren” (1 Korintiërs 14:40).

¶

3. De inhoud van een goed plan.

DATE = Doel, Activiteiten, Tijdschema, Evaluatie

Een plan bestaat uit feiten, een doel, activiteiten en een tijdschema = een programma) en het wordt dikwijls uitgevoerd binnen een organisatie met leiders, medewerkers, beleid, regels, prioriteiten en beperkte middelen.

Hoe maak je een plan? Het onderstaande kun je zelfstandig of met een groep mensen toepassen.

- (1) Verzamel feiten.** De feiten laten de omstandigheden duidelijk zien.
- (2) Stel een doel.** Het doel zegt wat je wilt bereiken met je plan.
Hiertoe moet je bepaalde beslissingen nemen.
- (3) Bedenk de activiteiten.** De activiteiten maken duidelijk hoe je het doel wilt bereiken.
- (4) Maak een tijdschema (of programma).** Het tijdschema zegt wanneer je de activiteiten uitvoert.
- (5) Organiseer de mensen.** De organisatie zegt wie verantwoordelijk is voor wat.

B. PLANNEN MAKEN¹

1. Verzamel feiten.

Om een goed doel te stellen, moet je feiten op de volgende gebieden verzamelen, voor zover van toepassing:

(1) Gods leiding.

Wat zegt God in de Bijbel en door zijn Geest tegen alle christenen overal en tegen jou persoonlijk?

Toelichting: Het is belangrijk om Gods leiding te zoeken als je plannen maakt. Je plannen hebben geen kans van slagen als ze niet in lijn liggen met Gods plan. Gods plan (doel, dekreet, raadsbesluit) kan niet verijdeld worden! Hij is almachtig in en over alle gebeurtenissen (Job 42:2-3; Psalm 33:11; Spreuken 16:9; 19:21; 20:24; 21:30; Jesaja 8:10; 14:24-27; 25:1; 40:8; 46:10-11; 48:14; 55:11; Jeremia 44:9; Efeziërs 1:11; Openbaring 3:7-8).

(2) Doel van je gemeente/organisatie.

Wat zijn de doelstellingen van de gemeente of organisatie waar je bij hoort?

Toelichting: Je plannen moeten passen binnen de visie van je gemeente.

(3) Vooruitgang.

Wat heb je tot nu toe bereikt? Welke vooruitgang heb je het afgelopen jaar geboekt? (1 Timoteüs 4:15).

Toelichting: Het is belangrijk dat je plannen in lijn liggen met de ontwikkeling van je persoonlijkheid en bediening.

(4) Geleerde lessen.

Welke lessen kun je eventueel trekken uit eerder opgedane ervaring, successen, mislukkingen en fouten? (Spreuken 24:32). Denk na over de redenen.

Toelichting: Als dat van toepassing is pas eerder opgedane kennis toe in je nieuwe plannen. Dat verhoogt de effectiviteit.

(5) Cultuur.

Wat zijn kenmerkende eigenschappen van de (sub)cultuur waarbinnen jij je plan wilt uitvoeren?

Toelichting: Bestudeer de kenmerken van de groep mensen die je bereiken wilt, zoals: hun kijk op de wereld, geloof, bijgeloof, waarden, normen en gewoonten (Deuteronomium 18:9-13; Matteüs 15:1-9), zodat je plan goed aansluit bij deze mensen. Welke dingen in hun menselijke cultuur zijn zondig en moet veranderen?

(6) Behoeften.

Wat zijn de bewuste en onbewuste behoeften van de mensen die je wilt bereiken, van je medewerkers en van jezelf? (Spreuken 27:23; Jeremia 12:10-11; Zacharia 10:2-3; 11:15-17; Matteüs 9:36) (*Lees* Jeremia 23:1-40; Ezechiël 34:1-24).

Toelichting: Maak hiervan een lijst zodat je ze in aanmerking kunt nemen.

(7) Mogelijkheden (kansen).

Wat zijn de mogelijkheden of open deuren die God je geeft? (Handelingen 14:27; 1 Korintiërs 16:9; 2 Korintiërs 2:12; Kolossenzen 4:3).

Toelichting: Zie ook Gods leiding (Handleiding 4, les 43).

(8) Hindernissen (problemen).

Wat zijn de moeilijkheden, problemen, hindernissen of tegenstand die je tegenkomt? (Handelingen 16:6-7; 2 Korintiërs 11:28; 1 Tessalonicenzen 2:14,15,18).

Toelichting: Moeilijkheden en hindernissen kunnen van God of van de boze komen. Bestudeer ze, bid ervoor en werp Gods licht erop.

(9) Middelen.

Welke middelen heb je tot je beschikking?

Toelichting: Middelen zijn bijvoorbeeld: mensen (medewerkers), hun tijd en hun toewijding (Filippenzen 2:19-23), plaatsen om de bediening uit te voeren (Handelingen 19:9), materiaal, geld (Filippenzen 4:15-16), gebedsondersteuning (Kolossenzen 4:2-4).

(10) Bekwaamheden.

Wat zijn de bekwaamheden van je medewerkers en van de mensen, die je wilt bereiken?

Toelichting: Dit zijn bijvoorbeeld: hun natuurlijke talenten, geestelijke gaven, capaciteit, sterke punten, zwakke punten, ervaring, geloof, enz.

(11) Kosten.

Wat zijn de kosten (Lucas 14:28-30)?

Toelichting: De kosten kun je uitdrukken in termen van tijd (2 Korintiërs 11:27), energie, zelfverloochening, geld, voorbereiding van materiaal en programma, mogelijke tegenstand (2 Timoteüs 3:12).

(12) Adviezen.

Welke adviezen geven je leiders, andere godvrezende en wijze mensen, en mensen die iets soortgelijks doen of gedaan hebben?

Toelichting: Vraag pas advies nadat je eerst de antwoorden op de bovengenoemde vragen gevonden hebt.

2. Neem besluiten.

(1) Brainstormen rondom ideeën.

- Brainstorming betekent het verzamelen van alle ideeën en bespreken daarvan.
- Zoek met elkaar nieuwe ideeën, wegen en methoden. Doe dat vooral met je medewerkers, maar ook met je leiders (oudsten/ouderlingen), raadgevers en huwelijkspartner.

(2) Bespreek de mogelijkheden in een open sfeer.

- Bespreek de mogelijkheden in een open en ongedwongen sfeer.
- Overweeg verschillende ideeën, wegen en methoden.
- Luister goed naar de reacties van iedereen en hun vragen.
- Probeer elkaars bedoelingen te begrijpen.
- Denk na over de gevolgen van elke mogelijke weg die je kunt inslaan. Doorzie de gevolgen van je beslissingen (Jesaja 47:7).
- Toets elk idee aan Gods Woord! Alle beslissingen en plannen moeten met de Bijbel overeenstemmen!
- Bid goed voor elk belangrijk aspect.
- Geef aan de mensen die bij deze beslissingen betrokken zijn (bv. je vrouw en kinderen) tijd om over de besluiten na te denken en te bidden en erop te reageren.

(3) Besluiten nemen¹.

- Neem een beslissing zoveel mogelijk samen met je teamleden en medewerkers (in de raad van oudsten of in de gemeentevergadering).
- Doe alles in je vermogen om eenstemmig tot besluiten te komen (Handelingen 15:28; 16:4).
 - De christelijke Gemeente is geen autocratie waarin een voorganger (dominee, pastoor) alle besluiten neemt.
 - De christelijke Gemeente is ook geen democratie waarin de gemeenteleden hun wil en plan uitvoeren doormiddel van een meerderheidsstem!
 - De christelijke Gemeente is een Christocratie waarin Christus Zijn wil en plan uitvoert door middel van de Bijbel (correct uitgelegd), de Heilige Geest en de raad van oudsten (ouderlingen)!
- Een verstandige raad van oudsten zal de gemeenteleden zo veel als mogelijk betrekken in het besluitvormingsproces (zie Handelingen 1:21-23; Handelingen 6:2-3; Handelingen 15:4,22-29; 1 Timoteüs 3:14-15)! De 'besluiten' (Grieks: dogmata kekrimata) waren niet besluiten die opgelegd werden om te gehoorzamen, maar besluiten in de vorm van adviezen (Handelingen 16:4). In dit geval waren de besluiten: (1) het niet moeilijk voor de niet-Joden die christenen werden te maken door te eisen dat zij besneden moesten worden, (2) de niet-Joden te vragen de Joden die christenen geworden waren niet te ergeren door vlees te eten van dieren die gewurgd werden (zie Romeinen hoofdstuk 14) en (3) seksuele immoraliteit te vermijden.
- Sommige besluiten zullen alleen door de kringleider genomen moeten worden! Maar dan is hij daar ook alleen verantwoordelijk voor.

¹ Een ander manier om met besluiten om te gaan, is in drie stappen:

- beeldvorming (de feiten verzamelen en begrijpen)
- meningsvorming (een oordeel vormen over de feiten)
- besluitvorming (op basis van de voorgaande twee stappen een keuze maken)

(4) Belangrijke besluiten voordat het doel geformuleerd wordt (checklijst).

- **Bijbels motief.** Wat is je Bijbelse motief voor je plan?
Toelichting: Bijvoorbeeld een bevel of onderricht in de Bijbel.
- **Verwachting.** Wat zou je willen dat God doet?
- **Invloed.** Welke invloed zou je uiteindelijk op de levens van de betrokkenen willen hebben?
- **Filosofie van je bediening.** Wat zijn de grondbeginselen die je gedrag bepalen?
Toelichting: Dit zijn de beginselen die je sturen in deze bediening. Bijvoorbeeld discipelen, arbeiders en leiders vermenigvuldigen.
- **Strategie van je bediening.** Wat is je tactiek? Hoe ga je te werk?
Toelichting: Dit is je benaderingsmethode, de belangrijkste stappen tot actie, bijvoorbeeld door persoonlijk contact en kleine groepen.
- **Plannen.** Wat zijn je plannen?
Toelichting: Dit zijn je doelen en programma's (welke bestaan uit activiteiten en tijdschema's).
- **Organisatie.** Wat is de structuur van je organisatie?
Toelichting: Wie draagt verantwoording aan wie, voor wie en voor wat?
- **Relatie.** Wat is je relatie tot andere groepen mensen in de gemeenten en tot andere gemeenten?
Toelichting: Bepaal wat de plek voor je plan en de uitvoering daarvan is binnen je gemeente of christelijke organisatie.
- **Stijl.** Wat is de stijl, toon en vaart van jouw bediening?
Toelichting: Denk na over wat past bij jouw manier van leiden.

Als je over het bovenstaande besluiten genomen hebt, kun je je doelen gaan (om)schrijven.

3. Stel doelen.

(1) Belangrijke kenmerken van een doel (checklijst).

- **Gods roeping en uitdaging.** Wat wil God dat je doet? Waar wil God dat jij je leven aan geeft? (Jesaja 30:1-2).
Toelichting: Een goed doel geeft Gods roeping en uitdaging weer.
- **Gods bevel en onderricht.** Wat zijn de belangrijke bevelen en onderricht m.b.t. dit doel in de Bijbel? (Lukas 10:25-28)
Toelichting: Een goed doel geeft Gods bevel en onderricht weer.
- **Gods Koninkrijk, Gemeente en je naaste.** Wat zijn de doelen van de gemeente of organisatie waar jij bij hoort?
Toelichting: Een goed doel geeft de belangen van Gods Koninkrijk, de Gemeente en je naaste weer.

(2) Functies van duidelijke doelen.

De formulering van je doel moet aan de volgende eisen voldoen:

- **Motiverend.** Het doel vertelt iedereen waarom hij betrokken is.
- **Selecterend.** Het doel overtuigt iemand zich toe te wijden en betrokken te raken.
- **Efficiënt.** Het doel voorkomt een verkwisting van middelen (mensen, geld en tijd) en voorkomt afdwalen op een zijspoor en afgeleid worden door onbelangrijke zaken.
- **Meetbaar.** Het doel vormt de basis voor evaluatie en beheer. Daarom moet het doel geformuleerd worden in termen van resultaten die realistisch zijn (bereikt kunnen worden) en meetbaar zijn.

(3) Formuleer doelen met de volgende kenmerken.

Een goed doel formuleer je:

- **Kort,** zodat het goed onthouden kan worden
- **Duidelijk,** zodat het makkelijk meegedeeld of uitgelegd kan worden
- **Realistisch,** zodat het goed uitgevoerd (bereikt) kan worden en je geen tijd en middelen verspeelt.
- **Specifiek,** meetbaar, zodat je kunt 'controleren' of jij je doel bereikt hebt. Ook dat je iedereen op de juiste weg houdt, niet afdwaalt of veel tijd besteed aan onbelangrijke zaken.
- **Open.** Het beschrijft resultaten en niet activiteiten. (Begin de beschrijving met : "Ik heb.....".)
- **Motiverend,** zodat het mensen in beweging zet en de betrokkenen duidelijk weten waarom ze het doen
- **Uitdagend,** zodat het geloof en ontwikkeling stimuleert.

4. Schrijf plannen.

(1) Formuleer het doel.

(2) Bedenk de activiteiten.

Nu jij je doel gesteld hebt, kun je concreet invulling gaan geven aan de activiteiten die je wilt opzetten.

Wat wil je precies gaan doen? Hoe wil je het gaan doen? De activiteiten beschrijven hoe jij je doel wilt bereiken.

(3) Zet het tijdschema (programma) op.

Zet daarna het tijdschema of programma op. Het tijdschema of programma beschrijft: Wanneer je wat doet. Het toont de datum, de dag van de week en het uur van de dag waarop je de activiteiten begint en eindigt.

(4) Organiseer de mensen. Ten slotte, schrijf taakomschrijvingen of overzichten van de verantwoordelijkheden van ieder betrokken persoon, zodat iedereen weet voor wat, voor wie en aan wie hij verantwoordelijk is.

(5) Doe een laatste controle. Voordat je begint, zou je jezelf ter controle nog de volgende vragen kunnen stellen:

- Hoe kan Christus een nog meer centrale plaats krijgen?
- Heb ik anderen geraadpleegd (Spreuken 15:22; 24:6)?
- Heb ik de middelen op de beste manier ingezet in de mogelijkheden?
- Heb ik alle alternatieven overwogen?
- Heb ik (met mijn assistent) gebeden over elk punt in het plan (Spreuken 16:3), voor de doelgroep (Kolossenzen 4:2-4) en voor de groepsleden (Kolossenzen 1:9-12)?
- Heeft God mijn plan bevestigd (Jesaja 30:1-2; 2 Korintiërs 10:18; Handelingen 15:28)?

C. PLANNEN UITVOEREN

1. Wanneer je een plan uitgevoerd hebt.

Plannen is je middelen inzetten in die gelegenheden waarmee je je specifieke doel bereikt.

Een plan wordt uitgevoerd door middel van organiseren, leiding geven en evalueren.

POLE = Plannen, Organiseren, Leiding geven, Evalueren

1. Plannen.

Je hebt gepland wanneer (gebaseerd op de feiten m.b.t. je context) er een duidelijk geformuleerd doel is en een programma dat dit doel kan bereiken.

2. Organiseren.

Je hebt georganiseerd wanneer iedereen weet voor wat, voor wie en aan wie hij verantwoordelijk is.

3. Leiding geven.

Je hebt geleid wanneer je de juiste beslissingen vroeg genoeg genomen hebt en er op toegezien hebt dat ze uitgevoerd werden. Duidelijke communicatie is een essentieel onderdeel van leiding geven.

4. Evalueren.

Je hebt geëvalueerd wanneer je wat je gedaan hebt vergeleken hebt met wat je moest doen (dat wil zeggen, met wat je gepland hebt te doen) en het verschil hebt geanalyseerd.

2 Een voorbeeld van een jaarplan om discipelen te maken.

DOELEN	ACTIVITEITEN	TIJDSHEMA
Ik heb een groep van 5 christenen geholpen discipelen van Jezus Christus te worden.	Creatief discipelschap disciplines overdragen door onderricht en oefening vanuit 4 discipelschap handleidingen van DOTA.	48 wekelijkse bijeenkomsten en lessen dit jaar. Elk les is ongeveer 2 tot 3 uur lang.
Ik heb het toepassen van Gods Woord en levensverandering gestimuleerd.	Geregelde persoonlijke ontmoetingen met een aantal groepsleden.	Wanneer het aangevraagd wordt, maar minstens eenmaal per maand.
Ik heb een gemeenschap van volgelingen van Jezus opgebouwd.	12 bijeenkomsten met de kleine groep of huisgemeente.	12 maandelijkse bijeenkomsten in het midden van elk maand.

3. Een voorbeeld van een plan voor bijeenkomst met les 3 uit handleiding 1.

DOELEN	ACTIVITEITEN	TIJDSHEMA
We hebben God samen aanbeden.	Kenmerk van God: God is groot en machtig.	20 minuten.
We hebben één stille tijd van de afgelopen week met elkaar gedeeld.	Matteüs 8:1 – 11:24	20 minuten.
Ik heb één nieuwe discipelschap discipline onderwezen.	Begrippen in het evangelie.	70 minuten.
We hebben samen gebeden.	Gebed in reactie op Gods Woord.	8 minuten.
Ik heb een opdracht voor de volgende bijeenkomst uitgedeeld.	Een geschreven opdracht voor les 4.	2 minuten

4. Een voorbeeld van een plan voor bijeenkomst met les 4 uit handleiding 1.

DOELEN	ACTIVITEITEN	TIJDSHEMA
We hebben één stille tijd van de afgelopen week met elkaar gedeeld.	Matteüs 11:25 – 14:36	20 minuten.
We hebben een nieuw Bijbelvers overdacht en van buiten geleerd.	Zekerheid van verhoord gebed. Johannes 16:24	20 minuten.
We hebben Bijbelstudie met elkaar gedaan.	De vijf stappen methode: “Waar kom ik vandaan?” Genesis 1:1 – 2:4a	70 minuten.
We hebben samen gebeden.	Voorbede voor elkaar.	8 minuten.
Ik heb een opdracht voor de volgende bijeenkomst uitgedeeld.	Een geschreven opdracht voor les 5.	2 minuten

5. Checklijst.

- Heb ik anderen om advies gevraagd (bv. je assistent)(Spreuken 15:22; 24:6)?
- Heb ik het plan samen met mijn assistent gemaakt, iemand die ik als een nieuw groepsleider opleid?
- Heeft God mijn plan bevestigd (Jesaja 30:1-2; 2 Korintiërs 10:18; Handelingen 15:28)?
- Heb ik nagedacht over alternatieven?
- Heb ik mijn middelen op de beste manier ingezet in mijn mogelijkheden?

6. Doel lijst.

- Bereid de activiteiten voor de volgende les goed voor, eventueel samen met je assistent.
 - Verzamel de materialen die nodig zijn voor de les, met inbegrip van de geschreven opdrachten voor de volgende les.
 - Organiseer de tafel en stoelen, licht en temperatuur, bord, pen en wisser, liederenboeken, extra Bijbels, pen en papier, iets te drinken (of delegeer deze verantwoordelijkheden aan je assistent).
 - Bid en wijd jezelf en de andere mensen en je bijeenkomst toe aan de Heer (Spreuken 16:3). Bid geregeld voor iedereen in je groep. Bid samen met je assistent. Bid bv, Kolossenzen 1:9-12 voor hen.
-